

Jan Mrňávek – Deníky mého dědečka – oponentský posudek

Ze zcela věcných důvodů jsem se dostal do situace, kdy jsem nucen napsat oponentský posudek na bakalářskou práci kolegy Mrňávka přes noc. Budu stručný a pokusím se shrnout své dojmy do několika bodů.

- a) Čtu-li práci Jana Mrňávka, nedovedu se zbavit pocitu, že čtu práci svého budoucího kolegy-učitele: jeho metodika, jeho dikce, jeho teoretické vybavení jsou významné nade vší pochybnost.
- b) Jsem rád, že diplomant neuposlechl povinnost „doslovného přepisu“ (jak je nabízena v předmětu Oral history) a upravil rozhovor se svým otcem a se svou tetou tak, že čeština nepláče a pravda přepisu zůstává.
- c) Jsem rád, že zpřehlednil pojem „ego-dokument“, aniž by sklouznul do pseudovědeckého klišé.
- d) Vadí mi, jako zvědavému člověku, proč má jeho teta příjmení Davois a proč nevím proč.
- e) Jsem spokojen nad míru, že mi kolega Mrňávek umožnil polemizovat s ním nad interpretací deníku jeho dědečka (doufám, že k této KRÁTKÉ polemice dojde při obhajobě), protože docela prostě nesouhlasím s jeho interpretací deníků jako – parafrázuji – s interpretací deníku člověka, který je pouze „pragmatický“ de facto „cynický“ a téměř „nevlastenecký“ a možná i „zbabělý“ tváří tvář tzv. velkým dějinám. Kolega Mrňávek téměř zapovídá svému předkovi emoce v čase dvou okupací (1939 a 1968) jakoby si nechtěl všimnout věcně emotivní charakteristiky deníkové situace z 15.3.39, kdy jeho dědeček píše: „...od 19.35 šly zprávy z Vídně, tam se hlásilo **živě** že byly u nás nepokoje, že hořely německé vesnice, že byli zavíráni němečtí politikové, bolševické a židozедnářské hordy že zde řádily a proto prý dnes Hácha jel poprosit vůdce aby se nás ujal a vzal nás pod ochranu a proto nás vůdce zabal...“ Ad rok 1968: „**Bezhlavě** jsme byli okupováni...“ Obě adjektiva nejsou typická pro postoj člověka bez emocí. Pro mne – navíc – jeho věcnost mluví pouze v jeho prospěch.
- f) Co mne, spolu s diplomantem, přivádí v údiv, je záznam jeho dědečka o heydrichiádě. Vnímám to osobně, protože Libeň, v jejíž blízkosti se autor deníků pohyboval, byla epicentrem parašutistické konspirace, život v ní byl bezprostředně po atentátu svízelný, předmětem vyšetřování v Petschkárně (SD) byla i moje matka a já sám jsem se v regionu, který diplomantův dědeček popisuje, osm let po atentátu narodil a považuji Libeň (tedy místo okolo Automatu Svět a nyní Divadla pod Palmovkou) za svůj formativní rajón. Když jsem si zápis z 4.6.1942 přečetl podruhé, pochopil jsem, že autorovi deníku bylo 30 let, že byl „singl“, že měl tedy zcela jiné priority, než boj v pro něj nedostupném odboji a že klíčový byl pro něj fakt, že „nedala na sebe ani sáhnout“. Nepovažuji jeho preference za pošetilé.
- g) Záznam jeho dědečka z Pražského povstání se mi nezdá být tak „neobvyklý“, jak ho kolega Mrňávek interpretuje (navíc: jeho tzv. skutečně „pravdivý“ postoj nám diplomant nabízí zprostředkovaně přes vzpomínky jeho otce). Větu „V našem domě asi v 18 h zastřelil voják paní Sochorovou ze II posch jež se dívala z okna do ulice...“ vnímám (pro její věcnost) velmi mrazivě a nahání mi husí kůži podobně, jako Solženicinovy zápisky z gulagu.
- h) Jsem diplomatovi vděčný, že mi umožnil interpretovat zápisky jeho dědečka po svém a ne po jeho (jak je v kraji české orální historie zvykem).
- i) S naprostou jistotou navrhuji nejlepší možné ohodnocení, tedy **1**.

V Praze 14.9.11

Mgr. Jan Kašpar